Pachtinschrijving 1 Losser (Overijssel)

Sluiting inschrijving: 25 augustus 2025 - 14:00 uur

PACHTGROND.NU

in opdracht van:

Maatschap De Rode Beuk

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Omschrijving pachtobject 4
3. Kaarten pachtobject 6
4. Inschrijvingsvoorwaarden 8
5. Toelichting puntensystematiek 10
6. Prijs 11
7. Pachtovereenkomst 12

1. Inleiding

Parallel aan het dorpje Glane meandert opnieuw de Dinkel door het Twentse landschap. Met de ontwikkeling van 7,5 ha kruiden- en faunarijke graslanden verhogen we de biodiversiteit. De weilanden liggen nabij het dorpje Glane, gemeente Losser. De Gronausestraat is de centrale straat die door het dorp loopt, paralel aan westzijde de Dinkel. De Glanestraat is de straat die het gebied doorsnijdt naar het oosten.

Waar de Dinkel ons land binnenstroomt en de uitmonding van de Glanerbeek liggen deze kruiden- en faunarijke graslanden. De weilanden ontstonden door het opnieuw laten meanderen van de Dinkel en liggen aan beide zijden van de beek. De percelen zijn aangemerkt als kruiden- en faunarijke graslanden. Dat houdt in dat de gronden verschaald dienen te worden door het gras regelmatig te maaien en af te voeren. Op termijn kan het gebied extensief begraasd worden met 1,5 grootvee eenheid per ha.

Over Maatschap De Rode Beuk:

Maatschap De Rode Beuk is een particuliere investeringsmaatschappij in natuurlijk vastgoed. Door koop, verkoop, pacht en erfpacht probeert Maatschap De Rode Beuk Nederland een beetje groener te maken.

2. Omschrijving pachtobject

Algemeen

In pacht aangeboden object Natuur en agrarisch, nabij Gronausestraat te Glane.

Kadastrale informatie

Burgelijke Gemeente	Perceel	Oppervlakte (ha)	Voorvrucht	Straat
Losser	LSR00 Q 2031	2.4878	BRP gewaspercelen 2024: Grasland natuurlijk. Met landbouwactiviteiten	Gronausestraat
Losser	LSR00 Q 2032	0.0059	BRP gewaspercelen 2024: Grasland natuurlijk. Met landbouwactiviteiten	Gronausestraat
Losser	LSR00 Q 2033	0.0001	BRP gewaspercelen 2024: Grasland natuurlijk. Met landbouwactiviteiten	Gronausestraat
Losser	LSR00 Q 2014	1.0275	BRP gewaspercelen 2024: Grasland natuurlijk. Met landbouwactiviteiten	Glanestraat (noordzijde)
Losser	LSR00 Q 2017	2.8150	BRP gewaspercelen 2024: Grasland natuurlijk. Met landbouwactiviteiten	Glanestraat (zuidzijde)
Losser	LSR00 Q 943	1.0095	BRP gewaspercelen 2024: Grasland natuurlijk. Met landbouwactiviteiten	Gronaustraat (nabij 457)

Totaal oppervlakte 7.3458 Ha

Grondsoort

De grondsoort bestaat uit Zand beekdal Dinkel.

Type gebruik

Het object dient als Natuur en agrarisch te worden gebruikt.

Pachtperiode

De grond wordt in geliberaliseerde pacht aangeboden voor een periode van 1 jaar en 4 maanden, ingaande op 1 september 2025 en lopende tot 1 januari 2027.

Aanvaarding

Het pachtobject ontvangt u in de staat waarin het object zich bevindt ten tijde van de ingangsdatum van de pachtovereenkomst. Pachter aanvaardt het object inclusief eventuele ziekten en/of aaltjes of anderszins.

Overige informatie

Bijzonderheden:

Gronausestraat Losser Q 2031,2032,2033: Erfdienstbaarheid, opstalrecht Enexis + gem. Losser

Glanestraat (noordzijde) Losser Q 2014 : toegang via hek

Glanestraat (zuidzijde) Losser Q 2017: toegang via hek

Gronaustraat (nabij 457) Losser Q 943: toegang via oprit Gronaustraat 457

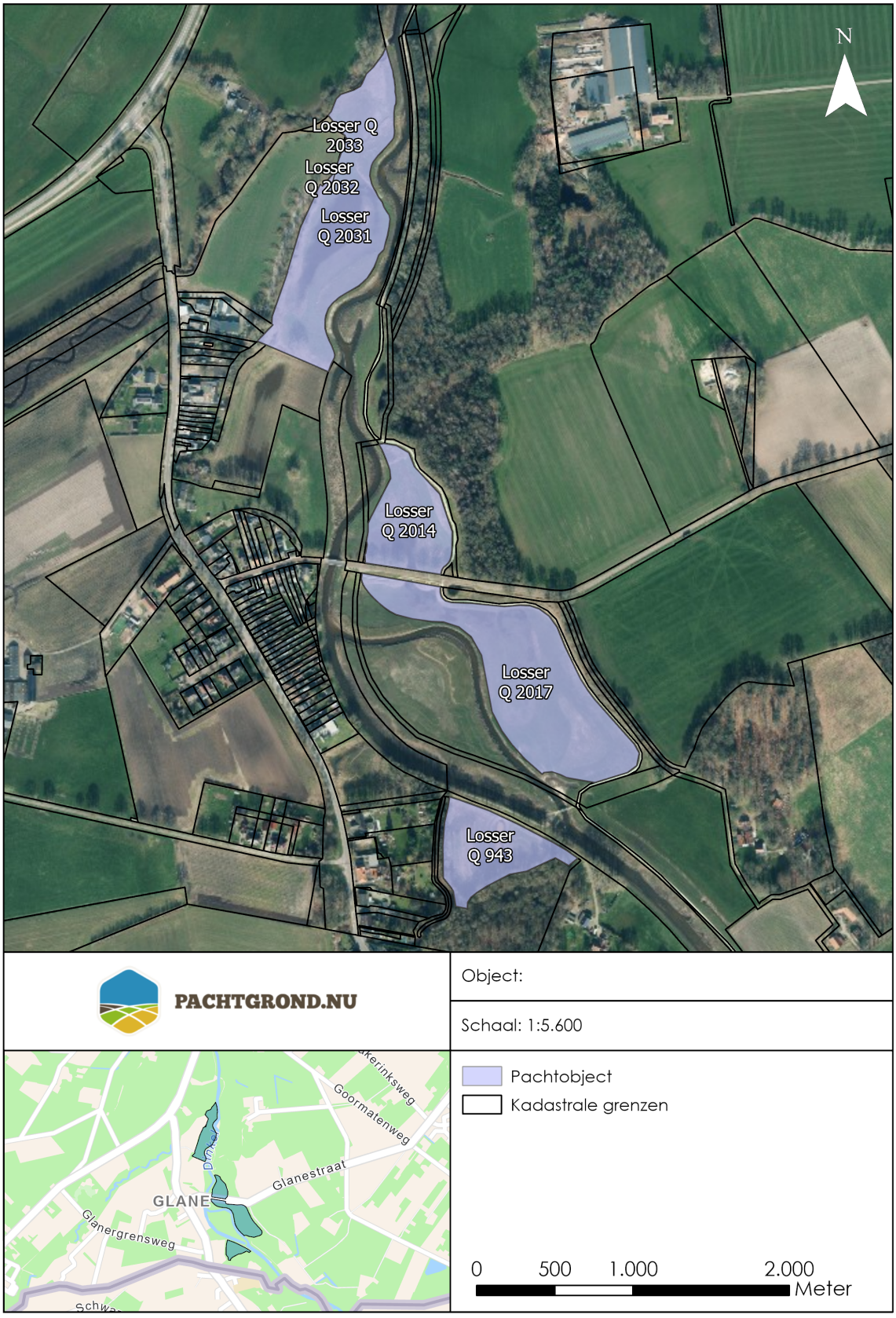
Bijzonderheden

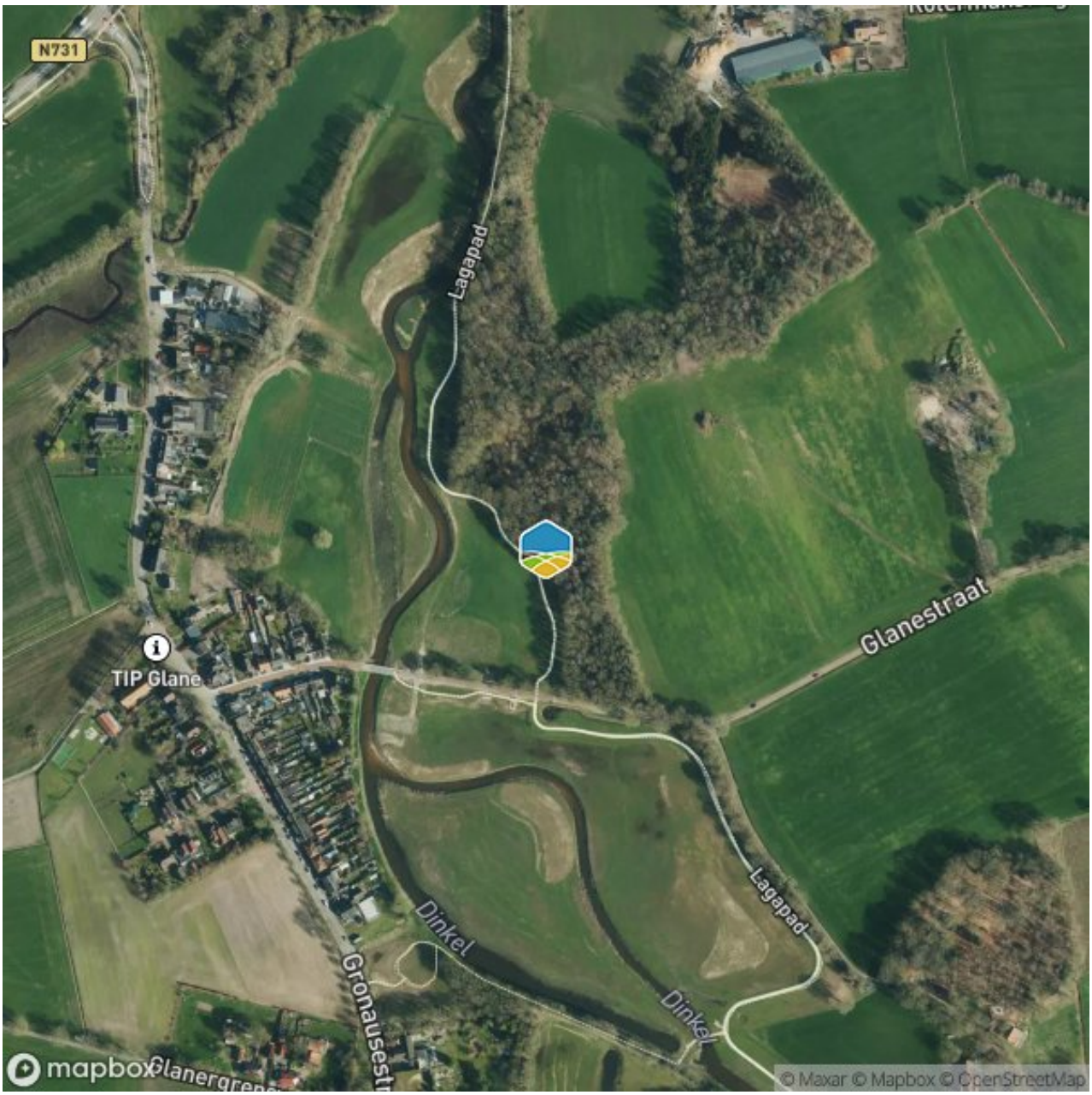
De volgende gebruiksvoorwaarden zijn van toepassing:

Kruiden- en faunarijke graslanden (N.12.02..)

Tot het natuurbeheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland behoren graslanden die zich in verschillende fasen kunnen bevinden, van net omgevormde Engels raaigraslanden tot goed ontwikkelde kruidenrijke graslanden. Elk grasland vraagt daardoor om beheer dat specifiek is gericht op de fase waarin het grasland zich bevindt. In deze beheerrichtlijn wordt o.a. verwezen naar Schippers et al. (2023 – Ontwikkelen van kruidenrijke graslanden) die 5 graslandfasen onderscheidt. Fase 0, 1 en 2 zijn in feite nog ontwikkelfasen voordat sprake is van kwalitatief goed kruiden- en faunarijk grasland. Kruiden- en faunarijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen. Veel percelen die uit de omvorming SKNL komen, bevinden zich nog niet in fase 3 of 4. Daarom wordt in deze beheerrichtlijn onderscheid gemaakt tussen ontwikkelingsbeheer (fase 0, 1 en 2) en instandhoudingsbeheer en kwaliteit verhogend beheer (fase 3 en 4).

3. Kaarten pachtobject

N731
Lagapad
TIP Glane
Glanestraat
Lagapad
Dinkel
Dinkel
mapbox
© Maxar © Mapbox © OpenStreetMap

4. Inschrijvingsvoorwaarden

Artikel 1 Inschrijfvoorwaarden

1. Een inschrijver dient een account aan te maken op www.pachtgrond.nu. Hierbij worden een gebruikersnaam en wachtwoord gekozen.

2. De inschrijver dient een bedrijfsmatige landbouwer te zijn, een relatienummer te bezitten bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), ingeschreven te staan bij de Kamer van Koophandel met een SBI-code die begint met 01.1, 01.2, 01.3, 01.4, 01.5, 01.6 als hoofdactiviteit en in bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Artikel 2 Het inschrijven op een object

1. Nadat men ingelogd is, kan de inschrijver via de knop ‘inschrijven’ bij het betreffende object zich inschrijven. De inschrijver komt vervolgens op het digitaal inschrijfformulier waar de inschrijver, door enkele stappen te doorlopen, zich kan inschrijven voor het betreffende object.

2. Op het digitale inschrijvingsformulier dient de inschrijver de volgende onderdelen aan te geven:

a. een bod in euro’s voor het gehele object voor het 1e pachtjaar, exclusief 50% van de waterschapslasten en exclusief de legeskosten voor de beoordeling van de pachtovereenkomst door de Grondkamer (€ 161,-, prijspeil 2025)

3. Na het doorlopen van het inschrijfformulier dient de inschrijving te worden verzonden voor een correcte afronding. Van de inschrijving ontvangt de inschrijver per e-mail een bevestiging.

4. Het inschrijvingsformulier van de inschrijver komt na de sluitingsdatum in een digitale database te staan die alleen inzichtelijk is voor medewerkers die handelen namens www.pachtgrond.nu. Tijdens de inschrijfperiode heeft alleen een onafhankelijke notaris zicht op de biedingen.

Artikel 3 De spelregels voor inschrijving

1. **Elke inschrijving dient onvoorwaardelijk, onherroepelijk en zonder enig voorbehoud te zijn.** Een inschrijving in strijd hiermee wordt niet in behandeling genomen.

2. Een uitgebrachte inschrijving kan na verzending tot de sluitingsdatum van de inschrijving van het object op www.pachtgrond.nu worden aangepast.

3. Indien meer personen gezamenlijk de inschrijving doen, dan zijn zij hoofdelijk aansprakelijk voor de op hen krachtens de verpachting bij inschrijving rustende verplichtingen en voor de daaruit eventueel voortvloeiende pachtverhouding.

4. De inschrijver verklaart dat hij, voordat hij een inschrijving doet, kennis heeft genomen van de bepalingen in deze brochure en dat de inhoud van deze brochure en de gevolgen van het doen van zijn inschrijving hem voldoende voor ogen staan.

5. Elke inschrijver blijft aan zijn inschrijving gebonden, ook al is dit niet de winnende, totdat:

a. de verpachter gunt aan een ander; of

b. vaststaat dat niet wordt gegund; of

c. de termijn waarbinnen de verpachter tot gunning kan overgaan is verstreken zonder dat is gegund; of

d. de verpachting bij inschrijving wordt afgelast.

Artikel 4 Gunning, beraad, niet gunning en afgelasting

1.. Nadat de inschrijvingen bekend zijn, besluit de verpachter of zij gunt en aan wie, of zij gebruik maakt van het recht van beraad of niet gunt.

2. De verpachter heeft het recht niet te gunnen of zich omtrent het al of niet gunnen te beraden.

3. De verpachting bij inschrijving kan, zolang niet is gegund, steeds en zonder opgave van redenen door verpachter worden afgelast.

4. Een gunning wordt door de verpachter aan alle inschrijvers op een pachtobject bekend gemaakt.

5. Na de gunning wordt een geliberaliseerde pachtovereenkomst opgemaakt. De gegunde partij is verplicht de pachtovereenkomst aan te gaan, het pachtobject in gebruik te nemen onder de in deze brochure gestelde voorwaarden en is verplicht het vooraf vastgestelde bedrag te betalen.

Artikel 5 De pachtovereenkomst

1. De inschrijver verklaart door het verzenden van de inschrijving volledig bekend en akkoord te zijn met de inhoud van de te sluiten geliberaliseerde pachtovereenkomst, zoals is opgenomen in de brochure de pachtovereenkomst.

2. Ondertekening van de pachtovereenkomst vindt plaats binnen 1 maand na definitieve gunning of zoveel eerder of later als partijen overeenkomen.

5. Toelichting puntensystematiek

Minimale pachtprijs van €300,- per hectare.

De verpachter heeft het recht niet te gunnen of zich omtrent het al of niet gunnen te beraden.

6. Prijs

Minimum prijs

De minimale inschrijfprijs voor dit object bedraagt: € 300,00 per hectare.

7. Pachtovereenkomst

De overeenkomst is te vinden op de volgende pagina.

Pachtovereenkomst

geliberaliseerde pacht voor zes jaar of korter, artikel 7:397 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek

De ondergetekenden:

1. De Maatschap De Rode Beuk, kantoorhoudende aan de Thorbeckelaan 2A te 8014 AZ Zwolle, en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 75581817, vertegenwoordigd door de heer Joris Vermaesen, hierna te noemen: 'Verpachter',

2. **Naam wederpartij**, gevestigd aan **adres**, **postcode** te **plaats**, ingeschreven bij KVK [KVK nummer], telefoonnummer *****, e-mail *****, hierna te noemen: 'pachter',

Verpachter en pachter gezamenlijk hierna ook te noemen 'partijen'.

Partijen, het volgend overwegend:

De verpachte grond is, of maakt onderdeel uit van een natuurterrein, zoals in deze overeenkomst nader wordt/worden aangeduid. In verband hiermee zijn in deze pachtovereenkomst specifieke voorwaarden geformuleerd ten aanzien van het agrarisch gebruik;

komen het volgende overeen:

Artikel 1. Duur overeenkomst en omschrijving van het gepachte

1. Verpachter geeft voor de duur van één jaar, ingaande op 1 januari 202X en eindigende op 31 december 202X, aan pachter in pacht, die in pacht aanvaardt de hierna te noemen percelen:

Beschrijving	Kadastrale codes	Oppervlakte (m²)
Noordelijk deel	Losser Q 2031,2032,2033	24.938
Midden deel	Losser Q 2014	10.275
Midden deel	Losser Q 2017	28.150
Zuidelijk deel	Losser Q 943	10.095
Totaal		73.458

   hierna te noemen "het gepachte". Het gepachte is gearceerd aangegeven op de kaart die aan deze pachtovereenkomst is gehecht.

2. Deze overeenkomst zal niet worden verlengd en zal van rechtswege zijn beëindigd na ommekomst van de in lid 1 vermelde termijn.

Artikel 2. Gebruik

1. Pachter dient het gepachte uitsluitend te gebruiken als grasland.
2. Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de verpachter is het pachter niet toegestaan om het gepachte anders te gebruiken dan is bepaald in lid 1 van dit artikel.

Artikel 3. Pachtprijs

1. De pachtsom bedraagt € [bedrag] per jaar.
2. De pachtprijs wordt vermeerderd met 50% van de waterschapslasten zoals die in het betrokken jaar zijn vastgesteld.

Artikel 4. Bodemverontreiniging

1. Er is sprake van bodemverontreiniging in de zin van dit artikel wanneer er op en/of in de bodem van het gepachte hogere concentraties van schadelijke stoffen aanwezig zijn dan op grond van natuurlijk voorkomen is te verwachten gelet op de stand van de wetenschap en de wettelijke normen die gelden in relatie tot de bestemming of het (voorgenomen) gebruik van het gepachte, dan wel daarvoor in de plaats tredende algemeen gangbare kwaliteitseisen.
2. Verpachter is niet bekend met feiten of omstandigheden die erop (kunnen) wijzen dat het gepachte bodemverontreiniging bevat. Partijen hebben geen reden om aan te nemen dat de bodem van het gepachte verontreinigd is en hebben daarom afgezien van het laten verrichten van bodemonderzoek.

Artikel 5. Beheervoorschriften

Er gelden de navolgende bijzondere beheervoorschriften. Overtreding van de voorschriften die zijn opgenomen in dit artikel worden door de verpachter aangemerkt als wanprestatie van de pachter.

<u>N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland</u>
<u>N11.01 Droog schraalland</u>

Op de kaart (bijlage 1) die aan deze pachtovereenkomst is gehecht is te zien welk beheertype geldt voor de gepachte grond. Waar het beheertype “N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland“ en “N11.01 Droog schraalland” geldt dient de pachter aan de onderstaande voorschriften te voldoen:

- Bemesting is niet toegestaan
- Slepen is niet toegestaan
- Twee keer maaien en afvoeren van het maaisel, eerste maaibeurt voor half mei en de tweede maaibeurt tussen 1 en 30 september, de maaidata worden in nader overleg met Verpachter bepaald. Op het perceel waar witbol dominant voorkomt moeten het gehele perceel worden gemaaid
- Op de percelen blijft 10% van de vegetatie staan
- Bij het overlaten staan van gewas, is het volgende van belang, deze plekken wisselen voor 50% van maaibeurt (dus bij de tweede maaibeurt blijft de helft overstaan en wordt de andere helft gemaaid en blijft er een nieuw stuk overstaan). De plekken die blijven overstaan zijn vrij van plaagsoorten en/of boomopslag.
- Maaisel moet ten alle tijden worden afgevoerd
- Grasland kort de winter in laten gaan door passende maatregelen voor 15 november van elk jaar
- Jacobskruiskruid verwijderen vóór de bloei

Afwijken van deze voorschriften is uitsluitend toegestaan na vooraf verkregen schriftelijke toestemming van verpachter. De beheersvoorschriften zijn samengevat in bijlage 2.

Artikel 6. Gedogen

Pachter zal gedogen dat verpachter op of aan het gepachte de volgende activiteiten of handelingen zal verrichten, zal doen verrichten of aan derden zal toestaan:

- Onderzoeks- of andere werkzaamheden, die voortvloeien uit en/of verband houden met de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied waarvan het gepachte deel uitmaakt; daarbij zal ervoor worden gewaakt dat het vrije gebruik van het gepachte door pachter niet zal worden aangetast
- Onderhoudswerkzaamheden aan boom- en struikbeplantingen
- Verlenen van uit- en overwegen aan derden

Artikel 7. Gegevens ten behoeve van mestboekhouding

1. Voor natuurterreinen waarop een bepaald beheer wordt gevoerd neemt Verpachter in pachtovereenkom-sten bepalingen op die nodig zijn voor dat beheer. Bepalingen inzake beweiding en mestgift brengen in het algemeen mee dat de hoeveelheid dierlijke meststoffen die mag worden gebruikt wordt beperkt. Voor de toepassing van het Besluit gebruik meststoffen heeft Verpachter berekend tot welke beperkingen die bepalingen leiden voor ieder beheertype. Die beperkingen zijn opgenomen in onderstaande tabel. De pachter dient, voor wat betreft het gebruik van meststoffen en beweiding, na te leven wat in de pachtovereenkomst en de Algemene voorwaarden staat.

2. In zijn administratie kan de pachter per ha maximaal de in de tabel opgenomen hoeveelheden kg fosfaat en kg stikstof opnemen, behorend bij de beheertypen van de met deze pachtovereenkomst in pacht uitgegeven grond, een en ander in overeenstemming met artikel 32 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.

Beheertype	Kg fosfaat	Kg stikstof
N12.02 en N11.01	0	0

Artikel 8. Beweiden in opengesteld terrein

Is toegestaan vanaf 2030.

Artikel 9. Goedkeuring grondkamer

Pachter stemt ermee in dat verpachter deze overeenkomst namens de pachter bij de grondkamer ter goedkeuring indient. De kosten voor deze goedkeuring worden door de pachter betaald en door de grondkamer rechtstreeks aan de pachter in rekening gebracht.

Artikel 10. Toepasselijkheid Algemene voorwaarden

1. Op deze overeenkomst zijn de Algemene voorwaarden pacht verpachter 2023 van toepassing. Dit is alleen anders wanneer onderdelen daarvan in deze overeenkomst expliciet niet van toepassing zijn verklaard. De Algemene voorwaarden zijn als bijlage aan deze overeenkomst gehecht en maken daar deel van uit.

2. Algemene voorwaarden van pachter zijn, hoe ook genaamd en hoe ook aan verpachter verstrekt, nooit van toepassing op deze overeenkomst.

Artikel 11. Toepasselijkheid Burgerlijk Wetboek

1. Artikel 7:397 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek is op deze overeenkomst van toepassing.

2. De bepalingen van de artikelen 313 lid 2, 319 lid 1 onder a, c en d, 325, 327, 328, 332, 333, 363 tot en met 374, 378 tot en met 384, 399a en 399c lid 1 van het Burgerlijk Wetboek zijn niet van toepassing op deze overeenkomst.

Aldus overeengekomen en opgemaakt in tweevoud te:

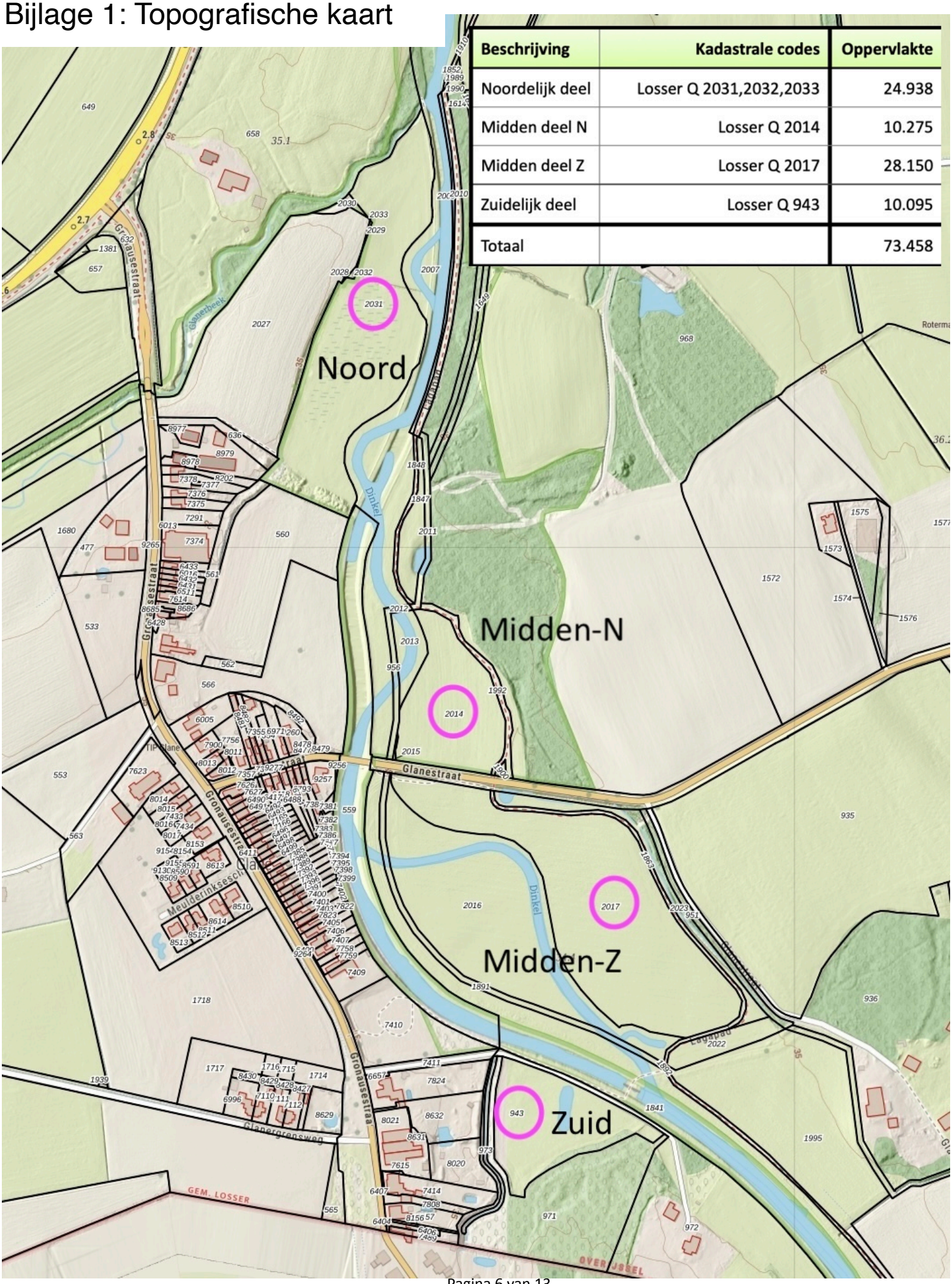
(Hezingen)	(plaats)
(datum)	(datum)
(handtekening verpachter)	(handtekening pachter(s))

Bijlagen:

1. Topografische kaart
2. Natuurbeheerkaarten
    1. Noord
    2. Midden-Zuid
3. Beheervoorschriften
    1. Bijlage 3.1 N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
    2. Bijlage 3.2 N11.01 Droog schraalland

Bijlage 1: Topografische kaart

Beschrijving	Kadastrale codes	Oppervlakte
Noordelijk deel	Losser Q 2031,2032,2033	24.938
Midden deel N	Losser Q 2014	10.275
Midden deel Z	Losser Q 2017	28.150
Zuidelijk deel	Losser Q 943	10.095
Totaal		73.458

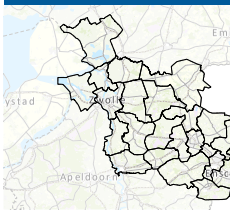
Te verkopen percelen ingerichte natuur

Deelgebied: 2 - 2

Bijlage 2.1 : Natuurbeheerkaart Noord

Overzichtskaart

Legenda

Te verkopen percelen

Beheertypen te verkopen percele

Natuurbeheertypen

- N03.01 Beek en Bron
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
- N00.01 Nog om te vormen tot natuur

Landschap

- L01.16 Bossingel

Oppervlak beheertypen

PERCEEL	Beheer Oppervlak (ha)	Kadastraal Oppervlak (ha)
LSR00 Q 2031	2,488	2,488
LSR00 Q 2032	0,006	0,006
LSR00 Q 2033	0	0

Bronnen

Natuurbeheerplan Overijssel 2024;
Kadastrale percelen d.d. 1-6-2024
Luchtfoto PDOK 2023

Team Data, Informatie, GIS en Innovatie

0 25 50 75 100 m

Nummer: 240274
Datum: 15-01-2025
Schaal: 1:1.000

provincie Overijssel

aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Te verkopen percelen ingerichte natuur

Deelgebied: 3 - 3

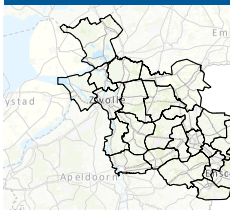

Pagina 20/25

aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Bijlage 2.2: Natuurbeheerkaart Midden en Zuid

Overzichtskaart

Legenda

Te verkopen percelen

Beheertypen te verkopen percele

Natuurbeheertypen

- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
- N16.03 Droog bos met productie
- N00.01 Nog om te vormen tot natuur

Oppervlak beheertypen

PERCEEL	Beheer Oppervlak (ha)	Kadastraal Oppervlak (ha)
LSR00 Q 2014	1,027	1,028
LSR00 Q 2017	2,815	2,815
LSR00 Q 943	1,01	1,01

Bronnen

Natuurbeheerplan Overijssel 2024;
Kadastrale percelen d.d. 1-6-2024
Luchtfoto PDOK 2023

Team Data, Informatie, GIS en Innovatie

0 25 50 75 100 m

Nummer: 240274
Datum: 15-01-2025
Schaal: 1:1.500

provincie Overijssel

Bijlage 3.1

Bosgroepen

Beheerrichtlijn
Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02)

Tot het natuurbeheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland behoren graslanden die zich in verschillende fasen kunnen bevinden, van net omgevormde Engels raaigraslanden tot goed ontwikkelde kruidenrijke graslanden. Elk grasland vraagt daardoor om beheer dat specifiek is gericht op de fase waarin het grasland zich bevindt. In deze beheerrichtlijn wordt o.a. verwezen naar Schippers et al. (2023 – Ontwikkelen van kruidenrijke graslanden) die 5 graslandfasen onderscheidt. Fase 0, 1 en 2 zijn in feite nog ontwikkelfasen voordat sprake is van kwalitatief goed kruiden- en faunarijk grasland. Kruiden- en faunarijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen. Veel percelen die uit de omvorming SKNL komen, bevinden zich nog niet in fase 3 of 4. Daarom wordt in deze beheerrichtlijn onderscheid gemaakt tussen ontwikkelingsbeheer (fase 0, 1 en 2) en instandhoudingsbeheer en kwaliteit verhogend beheer (fase 3 en 4).

Ontwikkelingsbeheer

Graslanden die recent zijn omgevormd naar natuurgrasland en/ of worden gedomineerd door grassen (Engels raai, gestreepte witbol, zachte dravik, grote vossenstaart en glanshaver) en weinig kruidenrijk zijn, behoeven beheer gericht op ontwikkeling. Beheer in de ontwikkelingsfase is gericht op het terugdringen van de voedselrijkdom (verschralen) en het doorbreken van de dominantie van grassen. Daarmee wijkt ontwikkelingsbeheer af van regulier SNL-beheer. Binnen de SNL kunnen onderstaande drie maatregelen dan ook alleen worden uitgevoerd na overleg en met instemming van een medewerker van de Bosgroep.

- **Braak trekken.** Door percelen braak te leggen en goed maaisel van elders op te brengen is in 1-2 jaar een doorgroei van fase 0 naar fase 2 mogelijk.
- **(Na)beweiding** van graslanden is in de ontwikkelingsfase niet toegestaan. Tenzij dit na de laatste maaibeurt nodig is om het perceel kort de winter in te laten gaan (maximaal 1 GVE/ha).
- **Bemesting** in alle vormen is in de ontwikkelingsfase naar een kruidenrijk grasland níet toegestaan.

Daarnaast worden bij ontwikkelingsbeheer de volgende maatregelen uitgevoerd:

- **Maaien en afvoeren.** Het moment van de eerste snede en aantal maaibeurten moet worden gebaseerd op de vegetatie en voedselrijkdom. Ook hier kan een ecoloog in adviseren.
- **Bosopslag verwijderen.** Bosopslag mag niet meer dan 10% van de oppervlakte binnen het beheertype bedekken.

Instandhoudingsbeheer

Bij redelijk tot goed ontwikkelde kruiden- en faunarijke graslanden moet het beheer zich richten op instandhouding.

- **Maaien en afvoeren** of maaien en nabeweiding (1 GVE/ha). Het moment van de eerste snede, aantal maaibeurten en het toepassen van nabeweiding moet worden gebaseerd op de vegetatie en voedselrijkdom. Ook hier kan een medewerker van de Bosgroep in adviseren.
- **Beweiding** (met 1 GVE/ha) kan worden toegepast wanneer de gewasproductie lager is dan 5-6 ton droge stof/ha. Toepassing is op basis van advies van een ecoloog.
- **Bemesten** met ruige mest of kalk is niet toegestaan. Alleen wanneer dit voor de instandhouding van het beheertype noodzakelijk is, kan het toegepast worden. De noodzaak moet worden bepaald op basis van bodemonderzoek.
- **Bosopslag verwijderen.** Bosopslag mag niet meer dan 10% van de oppervlakte binnen het beheertype bedekken.

Kwaliteit verhogend beheer op standplaatsniveau

- Bij voorkeur maaien met een machine waarmee geen insecten en andere kleine fauna worden opgezogen.
- Jaarlijks op wisselende plekken circa 15-20% van de oppervlakte niet maaien. Overweeg daarbij om gefaseerd te maaien of, nog beter, sinusbeheer toe te passen. Bij sinusbeheer wordt gewerkt met slingerende maaipaden en blijft per maaibeurt ca. 40% van de vegetatie staan. Het maaibeheer varieert in ruimte en tijd. Als resultaat ontstaat veel meer variatie in structuur en daarmee soorten, wat gunstig is voor de biodiversiteit.
- Solitaire struiken en bomen, ruigte en struweel sparen of laten ontwikkelen (maximaal 10% van de oppervlakte).
- Geleidelijke overgangen creëren naar aangrenzende terreintypen, via bijvoorbeeld ruigte en struweel.
- Inbrengen van soortenrijk maaisel (na diep maaien of chopperen), bij voorkeur met groot aandeel halfparasieten zoals grote ratelaar en rode ogentroost etc.

Kwaliteitsimpuls op landschapsniveau

Het gebied kan worden versterkt door aan te sluiten op andere graslandgebieden, bijvoorbeeld via wegbermen.

Signalen voor achteruitgang van de kwaliteit van het beheertype

- Afname van karakteristieke soorten zoals gewone margriet, echte koekoeksbloem, grote ratelaar en gewone brunel (zie Index Natuur en Landschap voor meer typische planten en dagvlinders).
- Toename van ruigtesoorten zoals grote brandnetel, ridderzuring en akkerdistel.

Waar zitten de kosten in

- Maaien en afvoeren.
- Verwijderen van ongewenste vegetatie.
- Onderhouden/vervangen van rasters.
- Onderhouden van watergangen.

Niets van deze uitgave mag worden overgenomen zonder toestemming vooraf door de auteur.

Bijlage 3.2

Bosgroepen

Beheerrichtlijn
Droog schraalland (N11.01)

Droog schraalland omvat open, droge, laagproductieve, kruidenrijke, grazige vegetaties op droge, lemige zandgronden, rivierduinen en op löss en kalk in het heuvelland. Het beheertype droog schraalland bestaat uit minimaal 60% lage grassen en kruiden met een hoog aandeel kortlevende soorten, en veel grassen en vlinderbloemigen. De structuur varieert van open en eenvoudig tot structuurrijke mozaïeken. Het voorkomen van struiken, ruigtes en zomen is van groot belang voor vlinders.

Instandhoudingsbeheer

- Maaien van droge schraallanden betreft het één keer per jaar afmaaien van het bovengrondse deel van de vegetatie, bij voorkeur eind augustus-begin september. Maai in principe niet met klepelmaaier maar met een schotelmaaier of messenbalk om hoge sterfte van fauna te voorkomen. Het maaisel wordt altijd goed afgevoerd.
- Er kan daarnaast sprake zijn van diverse vormen van begrazing afhankelijk van het type droog schraalland en de doelstelling, met maximaal 0,5 GVE/ha. Soms is gecontroleerde en tijdelijke drukbegrazing met schapen nodig. Dit kan een waardevolle beheermethode zijn voor kalkgraslanden en heischrale graslanden. Voorwaarde daarbij is dat deze maatregel op beperkte schaal wordt uitgevoerd.
  Daarbij moet goed verantwoord worden waar en hoeveel dagen drukbegrazing wordt ingezet. Een medewerker van de Bosgroep kan hierin adviseren.

- Wanneer de productiviteit van de vegetatie hoger is dan gewenst (meer dan 5 ton droge stof/ha) wordt met maaien aan het einde van de zomer te weinig biomassa afgevoerd en kan beter eerder worden gemaaid. Nadeel daarvan is weer dat de vegetatie te lang de winter in gaat en dat heeft een sterk negatief effect op de soortenrijkdom. Nabeweiding is dan zeer gewenst met maximaal 0,5 GVE/ha.
- Bij sterke verbossing en/of struweelvorming de bosopslag periodiek (eens in de 5 jaar) verwijderen
- Bemesten met ruige mest of kalk is níet toegestaan.

Kwaliteit verhogend beheer op standplaatsniveau

- Bij voorkeur maaien met een machine waarmee geen insecten en andere kleine fauna worden opgezogen.
- Jaarlijks op wisselende plekken 5-10 % van de oppervlakte niet maaien. Overweeg daarbij om sinusbeheer toe te passen. Daarbij wordt gewerkt met slingerende maaipaden en blijft per maaibeurt ca. 40% van de vegetatie staan. Het maaibeheer varieert in ruimte en tijd. Als resultaat ontstaat veel meer variatie in structuur en daarmee soorten, wat gunstig is voor de biodiversiteit.
- Verschraling van graslanden die vermest zijn door landbouwkundig gebruik, overstroming of stikstofdepositie.
- Geleidelijke overgangen creëren naar aangrenzende terreintypen, via bijvoorbeeld struweel.
- Bij verruiging kleinschalig plaggen of schrapen of intensiever maaien en afvoeren.

Kwaliteitsimpuls op landschapsniveau

- Het herstellen van de morfologische en hydrologische processen, bijvoorbeeld periodieke overstroming, kan van toepassing zijn.
- Het gebied kan worden versterkt door uitbreiding van de oppervlakte en/of door verbinding met schraallanden in de omgeving, bijvoorbeeld via wegbermen.

Signalen voor achteruitgang van de kwaliteit van het beheertype

- Afname van karakteristieke soorten zoals tandjesgras, borstelgras, tormentil, liggend walstro, gewone veldbies, hondsviooltje, pilzegge, heidezegge, struikhei, zandzegge, gelobde maanvaren, kleine schorseneer (zie voor overige soorten Index Natuur en Landschap).
- Sterke vervilting en toename van algemene mossen.
- Verruiging met gewone braam en grote brandnetel.

Waar zitten de kosten in

- Maaien en afvoeren.
- Begrazing binnen rasters/sloten.
- Onderhoud van aanwezige rasters.
- Verwijderen van ongewenste vegetatie.

Niets van deze uitgave mag worden overgenomen zonder toestemming vooraf door de auteur.